

eller agter at bosætte sig i Udlandet, altsaa fuldstændig at forlade Godset, saa forekommer det mig, at han netop vil være særlig opfordret til ikke fremdeles at være belempret med en meget betydelig og besværlig Administration paa Stedet. Og, dersom det er hans Agt at ville benytte det første Afsnit af det foreliggende Lovforslag til fuldstændig at faae Familieeiendommen ophævet, forsaavidt den bestaaer i Jordegods, saa at han altsaa ikke blot vil have Godset omsat til Fideicommisscapital, men ogsaa vil have selve Fideicommisset, selve Familieformuen ophævet, saa forekommer det mig navnlig at være klart, at han maa kunne bringe og maa være villig til at bringe endogjaa temmelig betydelige Offre for meget hurtigt at faae Bøndergodset realiseret, idet han derved vil blive befriet for Bøndergodsets Værdis Bedkommende at være nødt til at bringe de Medinteresserede sandsynligvis ikke ringe Offre for at bevæge dem til at samtykke i Familieformuens Opøsning. Det forekommer mig altsaa, at det netop med Hensyn til det nævnte anerkjendte almeenvigtige Formaal, Selveiendommens Fremme, særlig paa de store samlede Godser — disse ere jo idetmindste særlig blevne fremhævede — navnlig da paa de Fideicommissgodser, hvor Godset hidtil har været holdt samlet, maa være særdeles praktisk at vedtage de af Fleertallet stillede Forslag under Nr. 1 og Nr. 18. — Naar endelig det nævnte ærede Medlem (Brock) for det Tredie ansøgte, at det vilde være særlig skadeligt at tilstede en Frigjørelse af Hovedgaardene, uden at Bøndergodset samtidig blev frigjort, saa maa jeg gjøre opmærksom paa, at det af det ærede Medlem derved foresatte Tilfælde, nemlig at Hovedgaardene bleve solgte til en Fremmed, ingenlunde er det, som det ligger nærmest at forestille sig vilde indtræde. Det ligger ligesaa nær at tænke sig, at Eiendommene blive frigjorte for selve den nuværende Fideicommissbesidder eller i alt Fald for hans Børn eller for dem, der staae ham nær, og som altsaa ville vedblive ligesom hidtil at høre blandt den Befolkning, til hvilken de, som det ærede Medlem meget rigtig sagde, gennem deres Opdragelse paa Stedet ved mange Aar ere knyttede. Og forsaavidt en

Fideicommissbesidder saaledes søger at frigjøre Hovedgaardene, ikke for at sælge til en Fremmed, men for — hvad det dog som sagt vil være det Sædvanlige — at beholde dem selv eller kunne overdrage dem til sine Børn som fri Eiendom, vil altsaa den samme Slægt blive staaende i den samme Forbindelse med Bøndergodset som tidligere, og Forstjellen bliver kun, at dette indtil videre fremdeles vil være fideicommissbundet, medens den øvrige Eiendom er bleven til fri Eiendom.

Det skulde gjøre mig ondt, om det skulde lykkes det ærede 3die Medlem for 1ste Kredts (Brock) at faae vanskeliggjort, for ikke at sige umuliggjort, en Samvirken i denne Sag mellem, hvad det ærede Medlem betegnede som Uderpunkterne her i Salen, som Venstre og Høire eller som de to meest modsatte Instanser. Det forekommer mig netop meget ønskeligt, at en saadan Samvirken kunde finde Sted paa det heromhandlede Punkt ligesom paa saa mange andre. Jeg er nemlig fuldstændig overbevist om, at den lille og tilsyneladende saa uskyldige Bestemmelse i § 21 vil berede Lovforslaget ganske overordentlige Vanskeligheder paa dets videre Vej, dersom Paragraphen overhovedet faaer Lov til at blive staaende, og det, hvad enten man da følger de Forslag, som ere stillede af nogle Medlemmer om at ændre § 21 i een Retning, eller man følger de Forslag, som af andre Medlemmer ere stillede om at ændre den i en anden Retning. — For det mulige Tilfælde, som jeg dog haaber ikke vil indtræde, at Lovforslagets § 21 fremdeles bliver staaende, vil jeg endnu kun gjøre opmærksom paa, at, naar § 21 paalægger den Jordegodsseier, der har frigjort sin Fideicommissjord, som en Bøde ubetinget at indbetale i Statskassen $\frac{1}{4}$ af Auktionssummen for den ved Tvangsauktion solgte fæsteledige Gaard, naar den afsdøde Hæfter har efterladt sig Livsarvinger, og Godsseieren ikke inden en vis Tid kommer overeens med dem om Kjøbet af Gaarden, da er dette dog sikkerlig at gaae temmelig vidt. Der kan nemlig ganske vist tænkes Tilfælde, hvor de nævnte Livsarvinger under ingen Omstændigheder, paa Grund af deres Livsstilling osv., ville eller kunne kjøbe Jorden, og jeg seer ialfald ikke, at der kan